

GESPREKKEN

- Deelnemen aan discussie en overleg, uitwisselen van informatie
- actief deelnemen in gesprekken en discussies
 - effectieve inbreng
 - kleine en grotere groepen

SPREKEN

- Monoloog houden
- monologen en presentaties
 - inleiding, kern, slot
 - zelf verzamelde informatie
 - standpunt verdedigen of aanvallen
 - voor- en nadelen geven van verschillende opties
 - spontaan vragen beantwoorden

- Samenhang
- samenhang duidelijk maken
 - signaal- en verbindingswoorden gebruiken
 - opbouw en structuur duidelijk maken

- Afstemming op doel
- bewust verschillende doelen (bijv. overtuigen en informeren) verbinden

- Afstemming op publiek
- juiste taalvariant in formele en informele situaties gebruiken
 - op basis van belangrijke punten uit het publiek improviseren

- Woordgebruik en woordenschat
- zie 'gesprekken'

- Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing
- langere tijd spreken
 - zie 'gesprekken'

LEZEN

- Instructies, informatieve en betogende teksten lezen
- behoorlijk complexe teksten
 - hoge informatiedichtheid
 - duidelijke opbouw met kopjes en alinea's

- Beurten nemen en bijdragen aan samenhang
- doeltreffend de beurt nemen
 - op strategische wijze standaardzinnen gebruiken (tijd winnen, beurt behouden)

- Afstemming op doel
- meerdere doelen hanteren
 - afwijken van doel zonder de draad kwijt te raken

- Afstemmen op gesprekspartner(s)
- juist reageren op verbale en non-verbale reacties gesprekspartner
 - (door)vragen naar meer informatie of naar de bedoeling
 - taal moeiteloos aanpassen

- Woordgebruik en woordenschat
- goede woordenschat
 - variatie in formulering
 - trefzeker in woordgebruik

WAT MOET EEN LEERLING KUNNEN

3F

Ik kan langere en veel verschillende soorten teksten lezen en beluisteren. De teksten bevatten veel informatie. Ik kan schrijven, spreken of gesprekken voeren over onderwerpen uit de (beroeps) opleiding op hbo-niveau en van maatschappelijke aard.

- Begrijpen
- tekstsoorten benoemen
 - hoofdgedachte in eigen woorden weergeven
 - tekstrelaties herkennen en begrijpen (oorzaak/gevolg, middel/doel, etc.)
 - hoofd- en bijzaken onderscheiden
 - feiten en meningen onderscheiden
 - standpunt/argument en argument/drogreden onderscheiden

- Interpreteren
- conclusies trekken over intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur
 - conclusies over tekst(delen) trekken

- Evaluëren
- aangeven van doel en middelen om doel te bereiken
 - tekst opdelen en functie van delen benoemen
 - informatie en argumentatie beoordelen voor zichzelf en anderen

- Samenvatten
- tekst beknopt samenvatten voor anderen

- Opzoeken
- betrouwbaarheid bronnen beoordelen
 - bronnen vermelden
 - snel informatie vinden in ingewikkelde teksten of schema's

- Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing
- betrekkelijk grote grammaticale beheersing
 - eventuele formuleerfout wordt direct gecorrigeerd

- Begrijpen
- tekstsoorten onderscheiden en benoemen
 - meningen en feiten onderscheiden
 - standpunt en argument onderscheiden

- Interpreteren
- inhoud tekst(delen) vergelijken met andere teksten
 - conclusies trekken over opvattingen, gevoelens, stemming en toon van de spreker(s)
 - bedoeling spreker(s) verwoorden
 - verbale en non-verbale middelen benoemen
 - drogreden en argument onderscheiden

- Evaluëren
- waarde en betrouwbaarheid informatie beoordelen voor zichzelf en anderen
 - aanvaardbaarheid argumentatie beoordelen

- Samenvatten
- tekst samenvatten voor zichzelf en anderen

- Samenhang
- consequente en logische gedachtelij
 - tekstrelaties duidelijk aangegeven
 - goed gebruik verwijs- en verbindingswoorden
 - samenhang tussen alinea's

- Afstemming op doel
- verschillende schrijfdelen hanteren en combineren
 - opbouw van de tekst aan doel aanpassen

- Afstemming op publiek
- schrijven voor zowel bekenden als algemeen lezerspubliek
 - taalgebruik past bij gegeven situatie
 - consistent in toon, doel en genre

- Woordgebruik en woordenschat
- variatie in woordgebruik
 - adequate woordkeuze

- Spelling, interpunctie en grammatica
- weinig fouten in zinsstructuur
 - zie kaart 'Spelling en leestekens'

- Leesbaarheid
- heldere structuur met witregels, marges en kopjes
 - paragraafindeling bij langere teksten
 - lay-out afgestemd op doel en publiek

LUISTEREN

- Luisteren naar instructies, radio-, tv- en internetprogramma's en presentaties
- langer dan 30 minuten
 - hoge informatiedichtheid
 - verbanden niet altijd duidelijk aangegeven
 - meer formele verbindingswoorden (desalniettemin, mits, etc.)

- Evaluëren
- waarde en betrouwbaarheid informatie beoordelen voor zichzelf en anderen
 - aanvaardbaarheid argumentatie beoordelen

- Samenvatten
- tekst samenvatten voor zichzelf en anderen

- Samenhang
- consequente en logische gedachtelij
 - tekstrelaties duidelijk aangegeven
 - goed gebruik verwijs- en verbindingswoorden
 - samenhang tussen alinea's

- Afstemming op doel
- verschillende schrijfdelen hanteren en combineren
 - opbouw van de tekst aan doel aanpassen

- Afstemming op publiek
- schrijven voor zowel bekenden als algemeen lezerspubliek
 - taalgebruik past bij gegeven situatie
 - consistent in toon, doel en genre

- Woordgebruik en woordenschat
- variatie in woordgebruik
 - adequate woordkeuze

- Spelling, interpunctie en grammatica
- weinig fouten in zinsstructuur
 - zie kaart 'Spelling en leestekens'

- Leesbaarheid
- heldere structuur met witregels, marges en kopjes
 - paragraafindeling bij langere teksten
 - lay-out afgestemd op doel en publiek

SCHRIJVEN

- Corresponderen, formulier invullen, bericht, verslag, werkstuk, samenvatting, artikel schrijven, aantekeningen maken
- uiteenzettingen, beschouwingen en betogen schrijven
 - een vraagstelling beargumenteerd uitwerken
 - standpunten beargumenteren
 - informatie en argumenten uit verschillende bronnen gebruiken
 - combineren en beoordelen van de informatie
 - adequaat corresponderen
 - gevoelens genuanceerd uitdrukken
 - gestructureerde aantekeningen maken

